

GRUPS DE DISCUSSIÓ

IMPACTE DEL Life MEDACC EN LA PERCEPCIÓ DELS ACTORS LOCALS SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC I LA NECESSITAT D'IMPLEMENTAR ESTRATÈGIES ADAPTATIVES A LES CONQUES DE LA MUGA, EL SEGRE I EL TER

1. INTRODUCCIÓ

La resposta als impactes del canvi climàtic requereix de canvis conductuals per part de la ciutadania, uns canvis que ben segur no succeiran si la ciutadania no pren consciència del fenomen i no comprèn què està passant.

Aquesta evolució de la percepció, que és determinant per implementar les estratègies adaptatives, no és immediata. La comprensió i assumptió del canvi climàtic parteix, a més a més, d'algunes dificultats intrínseques lligades a la incommensurabilitat del fenomen i al fet que sovint, a l'escala temporal de la vida d'una persona, costi discriminar el pes relatiu que té el canvi climàtic en l'ocurrència de fenòmens que ja estem observant com ara la reducció de les disponibilitats d'aigua o l'alteració de la fenologia de plantes i animals.

Per això ens va semblar molt interessant analitzar si en els cinc anys de durada d'un projecte amb accions demostratives com el Life MEDACC, era possible **detectar** entre els actors més directament implicats en el projecte un **canvi de percepció del fenomen del canvi climàtic que els faci ser més proactius en la implementació d'accions adaptatives**. Amb un enfocament qualitatiu, hem volgut caracteritzar els avenços que poden succeir en un període de 4-5 anys, partint de la hipòtesi de què un projecte com aquest pot accelerar la "descoberta" amb implicacions immediates en les estratègies personals i de les organitzacions per adaptar-se al canvi climàtic.

El detonant d'aquest canvi pot estar relacionat amb l'adquisició de nova informació, amb el guany de confiança dels actors vers les fonts generadores d'aquesta informació o perquè hi ha una constatació, a nivell d'experiència personal, de fenòmens que ara sí els actors atribueixen al canvi climàtic. En qualsevol cas, hem aprofundit en les valoracions subjectives d'un grup reduït de persones, representants dels vuit àmbits diferents (administració, agricultura, comunitats de regants, conservacionista-ambientalista, espais naturals, serveis-turisme, universitat i usos i demandes) de cada conca. L'evolució d'aquesta percepció subjectiva, comparada amb el relat que feien l'any 2014, és la base que determina els canvis de comportament dels actors de la conca davant els impactes del canvi climàtic, per extensió, i del projecte Life MEDACC, en particular.

A continuació presentem una síntesi dels elements clau que ens permeten avaluar en quina mesura els actors de cada conca, durant el període d'execució del Life MEDACC (2013-2018), han pres més consciència del fenomen del canvi climàtic i de la necessitat d'implementar estratègies adaptatives a les tres conques.

Per fer-ho ens hem fixat bàsicament en:

- De quina manera els actors avaluen la contribució del Life MEDACC en millorar llur comprensió del fenomen del canvi climàtic i en l'aplicabilitat de les mesures d'adaptació.
- De quina manera els actors verbalitzen explícitament llur convenciment sobre la necessitat d'adaptar-se al canvi climàtic, en relació amb la implementació del projecte dins dels grups de discussió.
- Quina importància atorguen els actors al canvi climàtic i a la urgència per adaptar-se quan construeixen llur relat dins dels grups de discussió¹.

2. HA CONTRIBUÏT EL Life MEDACC A MILLORAR LA COMPRESIÓ DELS ACTORS SOBRE EL FENOMEN DEL CANVI CLIMÀTIC I L'APLICABILITAT DE LES MESURES D'ADAPTACIÓ?

2.1. Aportacions fetes als qüestionaris

Dels resultats de l'**autoavaluació quantitativa** (vegeu aquí per a més detalls: http://medacc-life.eu/sites/medacc-life.eu/files/event_files/avaluacio_sintesi_2018.pdf) podem concloure:

- Els 25 actors dels grups de discussió de les tres conques consideren que el projecte **els ha ajudat a entendre millor el fenomen del canvi climàtic i que han avançat força en els nivells de coneixement**. Les diferències entre les mitjanes de les tres conques són mínimes (Ter: 3,89; Muga: 3,89; Segre: 3,86 sobre un valor màxim de 5). També són poc significatives les diferències entre àmbits. La puntuació menys alta l'atorguen les entitats conservacionistes-ambientalistes i els espais naturals (amb un 3,34). Els segueix agricultura (amb un 3,67). En canvi, l'àmbit del serveis-turisme i la universitat atorguen les xifres més altes (4,50 i 4,33, respectivament).
- En relació al grau de convenciment sobre la necessitat d'adaptar-se després del seu pas pel MEDACC, les puntuacions dels actors a les tres conques es troben entre 4 i 5, fent entendre que **estan entre força i molt convençuts**. Hi ha però un gradient segons la conca. De més a menys: Ter (4,55); Muga (4,44) i Segre (4). També cal matisar que a la conca del Ter, tres dels actors van fer constar que ja estaven molt convençuts abans d'iniciar el projecte.
- Els actors pensen que els **resultats del projecte** en el camp de l'adaptació **poden tenir un impacte potencial força important a les tres conques**. A la Muga i al Segre és on ho veuen més clar (amb un 4,11 i un 4 respectivament). Al Ter, en canvi, no arriba al 4 (es queda amb un 3,75) i un dels actors no ho arriba a puntuar perquè ho considera complicat d'avaluar.

¹ Aquest anàlisi en profunditat està pendent d'una exploració més fina dels enregistraments.

2.2. Aportacions fetes als grups de discussió²

En els grups de discussió els actors han destacat algunes raons del per què el Life MEDACC els ha ajudat a veure d'una forma més clara la problemàtica de l'adaptació al canvi climàtic. Al Ter n'han fet constar tres, a la Muga dues i al Segre una. Les resumim a continuació:

Les tres raons del Ter:

- ✓ **La participació activa en projectes com aquests acaba transformant una mica a tots els actors** que milloren llurs coneixements sobre la problemàtica del canvi climàtic a la conca, en prenen més consciència i com a resultat són més proactius.
- ✓ El Life MEDACC els **ha ajudat a confirmar algunes percepcions**, acompanyant-les amb dades numèriques contrastades i una anàlisi rigorosa dels escenaris.
- ✓ El projecte **ha acompanyat els actors a fer una certa descoberta o canviar la percepció "equivocada" sobre l'ocurrència d'alguns fenòmens**.

Les dues raons de la Muga:

- ✓ El projecte **ha posat clarament i amb rigor damunt la taula dades incontestables**.
- ✓ El fet que el MEDACC s'hagi concentrat en l'adaptació al canvi climàtic i no en la mitigació, permet proposar **accions més pràctiques i visibles per a la gent**.

La raó del Segre:

- ✓ **L'escala de conca és important per tenir una visió més integral del que està passant**, ajuda a contextualitzar la significació de les accions que cadascú desenvolupa a nivell individual/local.

3. IMPORTÀNCIA RELATIVA QUE ATORGUEN ELS ACTORS DE LES TRES CONQUES AL CANVI CLIMÀTIC I A LA URGÈNCIA PER ADAPTAR-SE

Presentem a continuació una proposta d'anàlisi comparativa del discurs dels grups de discussió de les tres conques on valorem de l'1 al 3 els diferents ítems amb els que hem estructurat el relat dels participants que apareix en tota la seva extensió en els informes corresponents³.

² Nombre de participants **totals als grups de discussió l'any 2014**: 24. Per conques: Muga (9); Segre (7); Ter (8).

Nombre de participants **totals als grups de discussió l'any 2018**: 25. Per conques: Muga (9); Segre (7); Ter (9).

³ <http://medacc-life.eu/node/1392> (Muga).

<http://medacc-life.eu/ca/accions/es-reuneix-segona-vegada-el-grup-de-discussio-la-conca-del-segre> (Segre)

<http://medacc-life.eu/node/1398> (Ter)

Per a cada ítem hem assignat a cada conca d'un a tres punts en funció de la importància relativa de les aportacions fetes a cada grup de discussió. Entre parèntesi figura el nombre d'aportacions.

L'1 (●) correspon a la Conca que menys aportacions ha fet en aquell ítem. El 3 (●●●) correspon a la Conca que més n'ha fet.

Categoria analitzada en els grups de discussió	Conca		
	MUGA	SEGRE	TER
1. Identifiquen inequívocament impactes del canvi climàtic a nivell de la Conca.	●●● (6)	●●● (6)	●● (4)
2. Constaten que cada cop hi ha més conscienciació entre les administracions sobre la importància del canvi climàtic i la necessitat d'adaptació.	●● (2)	● (1)	●● (2)
3. Detecten avenços a nivell d'algunes entitats i ciutadania.	● (1)	--- (0)	●● (2)
4. Destaquen contribucions que ha aportat el MEDACC de cara a visibilitzar el canvi climàtic.	●● (2)	● (1)	●●● (3)
5. Alerten de barreres que caldrà superar per avançar cap a la implementació de mesures adaptatives.	● (2)	●●● (8)	●●● (9)
6. Aporten suggeriments que consideren claus com a detonants del canvi de percepció.	●●● (9)	● (3)	●●● (8)
7. Assenyalen amb claredat sectors que no han integrat la problemàtica del canvi climàtic.	--- (no)	--- (no)	● (sí)
8. Una part del grup mostra encara un cert escepticisme en relació a la problemàtica del canvi climàtic.	●● (2)	●●● (3)	● (1)

3. CONCLUSIÓ

De la ponderació de les aportacions dels grups de discussió es dedueix un cert gradient entre les tres conques que van de més a menys convençudes de la importància del canvi climàtic i de més a menys dinàmiques en la cerca proactiva de mesures adaptatives. Primer tindríem la Conca de Ter, seguidament la Conca de la Muga i, per últim, la Conca del Segre.